

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 28.09.1978, sp. zn. 11 Tz 62/78, ECLI:CZ:NS:1978:11.TZ.62.1978.1

Číslo: 21/1979

Právní věta: II. K výkladu podmínek zániku nebezpečnosti činu pro společnost podle § 65 tr. zák. Skutečnost, že pachatel trestných činů porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 124 odst. 1 tr. zák. a zkrácení daně podle § 148 odst. 1 tr. zák. dodatečně zaplatil clo, o které zkrátil stát dovozem zboží bez přihlášení a bez proclení, nemůže být sama o sobě dodatečným důvodem pro zánik nebezpečnosti činu pro společnost podle § 65 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 28.09.1978

Spisová značka: 11 Tz 62/78

Číslo rozhodnutí: 21

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Nebezpečnost činu pro společnost, Zánik nebezpečnosti činu pro společnost, Zánik trestnosti

Předpisy: 140/1961 Sb. § 65

§ 124 odst. 1

§ 148 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 21/1979 sb. rozh.

II. K výkladu podmínek zániku nebezpečnosti činu pro společnost podle § 65 tr. zák.

Skutečnost, že pachatel trestných činů porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 124 odst. 1 tr. zák. a zkrácení daně podle § 148 odst. 1 tr. zák. dodatečně zaplatil clo, o které zkrátil stát dovozem zboží bez přihlášení a bez proclení, nemůže být sama o sobě dodatečným důvodem pro zánik nebezpečnosti činu pro společnost podle § 65 tr. zák.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 28. 9. 1978 sp. zn. [11 Tz 62/78](#).)

K stížnosti pro porušení zákona podané ministrem spravedlnosti ČSR v neprospěch obviněného S. T. Nejvyšší soud ČSR zrušil usnesení obvodního soudu pro Prahu 2 z 25. května 1978 sp. zn. 2 T 296/77 a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Obvodní prokurátor pro Prahu 2 podal na obviněného S. T. obžalobu pro trestný čin porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 124 odst. 1 tr. zák. a pro trestný čin zkrácení daně podle § 148 odst. 1 tr. zák., kterých se měl dopustit tím, že v době od února 1975 do konce roku 1975 dovezl z ciziny do ČSSR bez přihlášení a proclení pět kusů minikalkulaček v celkové hodnotě 22 865 Kčs a tak poškodil čs. stát na celním poplatku o částku 8646 Kčs.

Obvodní soud po odročení hlavního líčení ze dne 15. května 1978 na neurčito v neveřejném zasedání usnesením z 25. 5. 1978 sp. zn. 2 T 296/77 rozhodl, že se trestní stíhání obviněného zastavuje podle analogie § 231 odst. 1 tr. ř. Toto usnesení se stalo hned pravomocným, protože prokurátor se v závěru neveřejného zasedání výslovně vzdal stížnosti.

V odůvodnění svého usnesení obvodní soud uvedl, že vzhledem k tomu, že obviněný, který je jugoslávským státním občanem a v ČSSR se nezdržuje a dále i s ohledem na to, že v roce 1976 při úpravě cen byly ceny minikalkulaček sníženy a že obviněný vyměřené clo dodatečně zaplatil, má soud za to, že nebezpečnost trestných činů obviněného zanikla, a proto trestní stíhání zastavil.

Proti tomuto usnesení podal ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. ministr spravedlnosti ČSR v neprospěch obviněného stížnost pro porušení zákona. V ní vytkl, že obvodní soud nezjistil žádnou okolnost, pro kterou by mohl trestní stíhání obviněného zastavit z důvodů uvedených v ustanovení § 231 odst. 1 tr. ř., a proto nebyly dány zákonné předpoklady pro postup podle tohoto zákonného ustanovení, přičemž okolnosti, jimiž obvodní soud odůvodnil svoje rozhodnutí, jsou pro otázku zastavení trestního stíhání nerozhodné a navíc je nelze hodnotit jako změnu situace ve smyslu ustanovení § 65 tr. zák. Stížnost poukazuje dále na to, že ze spisu ani nevyplývá, že ceny minikalkulaček byly v roce 1976 podstatně sníženy.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost výroku napadeného usnesení, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon porušen byl.

Především je třeba přisvědčit stížnosti pro porušení zákona, pokud vytýká, že obvodní soud pochybil, když trestní stíhání obviněného zastavil podle § 231 odst. 1 tr. ř. Podle tohoto zákonného ustanovení je možno zastavit trestní stíhání jen za předpokladu, že mimo hlavní líčení vyjde najevo některá z okolností odůvodňujících zastavení trestního stíhání podle § 223 odst. 1 a 2 tr. ř., tedy je-li tu některá z okolností uvedených v § 11 odst. 1 tr. ř. nebo je-li tu některý z důvodů uvedených v § 172 odst. 2 tr. ř. Z odůvodnění napadeného usnesení vyplývá, že k zastavení trestního stíhání obviněného nedošlo pro některou z okolností uvedených v § 11 odst. 1 tr. ř. nebo z některého důvodu uvedeného v § 172 odst. 2 tr. ř., ale proto, že obvodní soud měl za to, že trestnost činu obviněného zanikla v důsledku toho, že pominula nebezpečnost trestných činů obviněného pro společnost (§ 65 tr. zák.). Z důvodu zániku trestnosti činu však může soud zastavit trestní stíhání jen při předběžném projednání obžaloby, a to podle § 188 odst. 1 písm. d) tr. ř. Po nařízení hlavního líčení není již možno trestní stíhání pro tuto okolnost zastavit, ale v úvahu tu přichází jen zproštění obviněného podle § 226 písm. e) tr. ř.

Obvodní soud proto pochybil, když ve stadiu po nařízení hlavního líčení trestní stíhání obviněného podle § 231 odst. 1 tr. ř. zastavil z důvodu zániku trestnosti. Použití ustanovení § 231 odst. 1 tr. ř. tu nepřicházelo v úvahu ani per analogiam, neboť postup v tomto případě je upraven v ustanovení § 226 tr. ř. Obvodní soud tím, že trestní stíhání obviněného zastavil, porušil zákon v ustanovení § 231 odst. 1 tr. ř.

Stížnosti pro porušení zákona je třeba dále přisvědčit i v tom, že v daném případě nebyly splněny předpoklady pro závěr, že trestnost činu zanikla v důsledku zániku nebezpečnosti trestných činů obviněného pro společnost. Jako hlediska, z nichž je třeba zánik nebezpečnosti činu pro společnost

posuzovat, uvádí § 65 tr. ř. změnu situace anebo ohled na osobu pachatele. Změnou situace se rozumí podstatná změna okolností majících vliv na hodnocení významu chráněných společenských zájmů, které byly činem pachatele porušeny, popř. ohroženy, Z hlediska osoby pachatele je rozhodující taková změna chování pachatele, která svědčí o jeho trvalé nápravě, což se týká zejména i změny jeho postoje k chráněnému společenskému zájmu, který činem porušil nebo ohrozil. Za takovou změnu situace nebo pozitivní změnu v chování obviněného nelze však považovat okolnosti, které k odůvodnění zániku trestnosti uvedl obvodní soud v napadeném usnesení. Z uvedených hledisek není rozhodné to, že obviněný je jugoslávským státním občanem, který v ČSSR není hlášen k trvalému ani přechodnému pobytu. Také okolnost, že obviněný dodatečně zaplatil clo za zboží dovezené z ciziny, sama o sobě nemůže svědčit o trvalé nápravě obviněného, zvláště když o jeho chování po činu není nic bližšího známo. Ani skutečnost, že po spáchání trestné činnosti došlo ke snížení ceny minikalkulaček, nemůže sama o sobě způsobit zánik nebezpečnosti trestných činů pro společnost, zejména když tím není dotčena výše zkráceného cla ani výše prospěchu, který obviněný v době činů zamýšlel získat. Z uvedeného vyplývá, že v tomto případě nebyly dány podmínky pro zánik nebezpečnosti trestných činů obviněného pro společnost, a proto obvodní soud, dospěl-li k závěru, že z tohoto důvodu zanikla trestnost činu, porušil zákon v ustanovení § 65 tr. zák.